

FF UK pořádala konferenci s Nejvyšším soudem ČR

6. května 2014 proběhla na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze konference Společnost, právo a politika. Vystoupili na ní odborníci z různých profesí, které souvisejí s právem, a navštívilo ji na 200 účastníků.

Nejvyšší soud ČR organizuje konferenci ve spolupráci s partnery z politické a akademické sféry už čtyři roky. Letošní téma Společnost, právo a politika navázalo na témata předchozích ročníků (Spravedlnost v právním státě, Odpovědnost v demokratickém právním státě, Stát a jednotlivec). Ve dvou tematických panelech vystoupili jednak odborníci přímo z resortu justice, jednak teologové, filozofové a politologové.

Úvodní slovo pronesla děkanka FF UK doc. Mirjam Friedová. Konferenci uvedla jako akci, „která svým tematickým záběrem a společenským významem daleko přesahuje akademickou půdu. Je velmi případné, že by se k tématu dnešního setkání, tedy společnost, právo, politika, měla v roli hostitelské instituce přihlásit právě filozofická fakulta.“ Filozofická fakulta UK byla vybrána jako ústav, který sám o sobě nabízí hledání širších souvislostí, a zároveň je místem předurčeným k diskusi. Spoluprací s Nejvyšším soudem ČR fakulta vyjadřuje „svůj zájem o veřejné dění a o svou roli v kultivování občanské společnosti,“ dodala doc. Friedová.

Podle slov předsedkyně Nejvyššího soudu ČR JUDr. Ivy Brožové vznikla idea konference na základě úvahy, že „svět práva není do sebe uzavřená entita, že právo je společenská disciplína.“ JUDr. Brožová rekapitulovala témata a ambice předchozích ročníků a uvedla, že cílem letošní konference je posilovat schopnost každého z nás orientovat se ve společenském dění

tak, abychom se stali jeho subjektem, nikoliv objektem. V příspěvku s názvem Právo a politika nejprve vymezila složitý pojem právo a vývoj chápání práva od dob antického Řecka, dále se zaměřila na vztah politiky a práva a na význam justice z hlediska zachování demokratického právního státu.

JUDr. Markéta Čermínová se v příspěvku České soudnictví v dilematech dnešní doby zabývala aktuálními problémy, které soudci v dnešní době pociťují jako zásadní a které ovlivňují a budou ovlivňovat jejich rozhodovací činnost. Prof. Jan Sokol se zaměřil na postavení soudcovské moci v klasickém schématu dělené demokratické moci a prof. Petr Piňha promluvil o stavu legislativy, justice a soudnictví v ČR.

Druhý blok zahájil příspěvek prof. Jacquese Rupnika, podle nějž proběhl přechod k demokracii a právnímu státu po roce 1989 ve střední Evropě úspěšněji než v bývalém SSSR či na Balkáně, a to ze dvou důvodů: jednak proto, že ač Rakousko-Uhersko nebylo liberální demokracií, šlo o právní stát, jehož dědictví zanechalo ve střední Evropě své stopy, jednak svoji roli sehrálo dědictví disentu a jeho základní postoj brát právo (a zejména lidská práva) vážně. Vznik demokracie a právního státu po roce 1989 ilustroval prof. Rupnik na příkladech Maďarska, Slovenska a Česka.

V příspěvku Státní suverenita v post-suverénní Evropě prof. Jiří Přibáň zdůraznil postsuverénnost Evropské unie, z níž se podle něj suverenita nevytratila, ale sdílí se, a EU má tudíž možnost budovat nikoliv státnost, nýbrž ústavnost. Doc. Michal Stehlík, emeritní děkan Filozofické fakulty UK, se zaměřil na okamžiky 20. století, které deformovaly důvěru české společnosti v právo, a na stopy, jaké ve společnosti zanechal přístup nacistického a komunistického režimu k zákonům a právu. Závěrečný příspěvek prof. Václava Bělohradského byl věnován společenské změně, jež se odehrála za posledních deset let v souvislosti s únikem důvěrných sdělení, který poskytl prostor totální prostupnosti. Tato změna staví před právní stát i demokracii nové otázky a úkoly.

Stránky konference Společnost, právo a politika